

Strój bytomski - portret białogłowy

Podstawa programowa edukacji wczesnoszkolnej oraz Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych

◇ język polski, plastyka

◇ szkoła podstawowa, klasy V-VII, II etap edukacyjny: klasy V-VII

◇ I jednostka lekcyjna

◇ Autorki: Iwona Grygiel, Danuta Cholewa, Małgorzata Pietrzak

Cele operacyjne

- ▶ uczeń słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela
- ▶ wykonuje zadanie według usłyszonej instrukcji
- ▶ zna elementy tradycji i zwyczajów śląskich

Umiejętności ponadprzedmiotowe

- ▶ nazywa elementy stroju śląskiego
- ▶ opisuje obraz, fotografię, widzi podobieństwa i różnice

Metody

- ▶ Słowna – pogadanka
- ▶ Oglądowa – pokaz z wykorzystaniem fotografii
- ▶ Praktyczna – samodzielne działanie dziecka
- ▶ Aktywizująca

Formy pracy

indywidualna i grupowa

Środki dydaktyczne

- ▶ prezentacja fotografii (zdjęcia 8 i 9 z materiału pomocniczego nr 1 – z prezentacji power point do tematu Karłus i frelka)
- ▶ fotografie pocięte na kawałki jako puzzle do ułożenia na lekcji
- ▶ szablon papierowej budy, biały papier toaletowy

Regionalny Instytut Kultury w Katowicach
jest instytucją kultury Samorządu Województwa Śląskiego.

Regionalny Instytut
Kultury w Katowicach

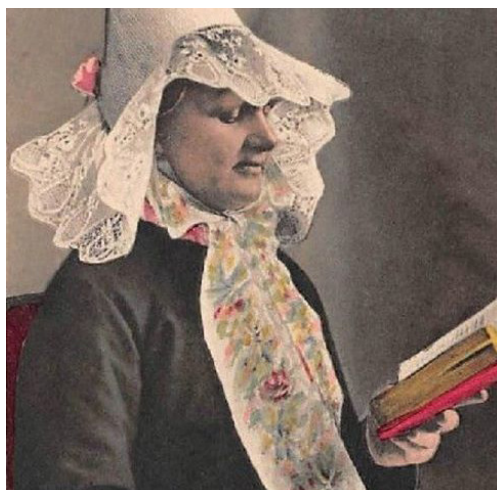

Śląskie.

Dofinansowano ze środków
urzędu województwa w ramach programu
„Kultura 2019”

EtnoBryk

Propozycja przebiegu lekcji

- ▶ Podziel uczniów na trzyosobowe grupy i daj im do ułożenia pocięte na kawałki kolorowe zdjęcia. Po poprawnym ułożeniu porozmawiajcie o zdjęciach – kto jest na zdjęciu, jak jest ubrany; kiedy nosi się taki strój; ustalenie, że grupy dostały dwa różne zdjęcia. (10 minut)
- ▶ Połączenie uczniów w grupy – aktualne zdjęcie i stary obraz, dyskusja – określenie podobieństw i różnic, ustalenie czasu powstania, nastroju. (5 minut)
- ▶ Portret białogłowy – samodzielny pisemny opis wybranego portretu, użycie nazw części stroju (słowniczek do wykorzystania przy lekcji – scenariusz stroju)

białogłowa – staropolskie określenie kobiety; osoba nosząca chustę na głowie; nazwa określająca rodzaj materiału, z jakiego chusta została wykonana: białe płótno (20 minut)

Papierowa buda – bytomski czepiec bogatej gospodyni oryginalnie wykonany jest z krochmalonej bawełny. Po wycięciu i sklejeniu papierowego szablonu (oraz doczepieniu w odpowiednie miejsce 2 metrów papieru toaletowego) będą mogli przymierzyć czepiec. (manualnie trudne, ale efektowne) (10 minut)

Strój bytomski

Strój bytomski (od nazwy miasta) = strój rozbarski (od nazwy wsi Rozbark, obecnie dzielnicy Bytomia) = strój górzański (z gwarowej nazwy przemysłu kopalnianego — ludność ciągnęła do pracy „do gór”, czyli do kopalń) – został wyróżniony przez badaczy jako szczególnie żywotny, noszony na dużym obszarze, o długiej tradycji.

Współcześnie jest stereotypowo utożsamiany z Górnym Śląkiem czy województwem śląskim. Oryginalnie był formą reprezentatywną dla całej wschodniej części Śląska, należącej niegdyś do zaboru pruskiego. W kilku odmianach występował do drugiej połowy XX wieku w rejonie ziemi bytomskiej, raciborskiej i opolskiej.